

Mezinárodní příslušnost soudu

Pro nařízení Brusel II bis je pro optimální řešení sporů ve věcech rodičovské zodpovědnosti důležitá „zejména blízkost“, což znamená, že pro řízení ve věcech rodičovské zodpovědnosti se (obecně) určuje mezinárodní příslušnost soudu podle místa obvyklého bydliště dítěte (srov. čl. 8 bod 1 nařízení Brusel II bis). Ve sporech týkajících se vyživovací povinnosti rodiče k dítěti (ať již zletilému či nezletilému) však nemusí být takto určený soud pro dítě (jako osobu oprávněnou požadovat výživné) vždy nejvhodnější. Proto nařízení o výživném právě v zájmu ochrany osob oprávněných požadovat výživné dává oprávněné osobě na výběr, zda návrh na zahájení řízení (ve věci výživného) podá podle čl. 3 písm. d) u soudu, který je podle práva místa soudu příslušný pro řízení o rodičovské zodpovědnosti (s nímž řízení o výživném souvisí), nebo zda si zvolí soud podle jiného kritéria uvedeného v čl. 3 písm. a) až c). Možnost výběru kritéria pro příslušnost soudu ve věci výživného je zde výsostným právem osoby oprávněné požadovat výživné.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 24 Cdo 3563/2022-280 ze dne 29.3.2023)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci nezletilých a) AAAAA (pseudonym), narozeného dne XY, b) BBBBB (pseudonym), narozeného dne XY, a c) CCCCC (pseudonym), narozeného dne XY, všech bytem XY, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, všech zastoupených Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí, se sídlem v B., dětí matky M. R., narozené dne XY, bytem XY, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, zastoupené JUDr. M.J., Ph. D., advokátem se sídlem v P., a otce D. R., narozeného dne XY, bytem XY, zastoupeného JUDr. V.Š., Ph.D., advokátkou se sídlem v P., o úpravu vyživovací povinnosti otce k nezletilým dětem, vedené u Okresního soudu v Kolíně pod sp. zn. 0 Nc 29021/2022, o dovolání otce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 20. července 2022 č. j. 126 Co 70/2022-198, tak, že dovolání otce se zamítá.

Z odůvodnění:

Matka se návrhem podaným u Okresního soudu v Kolíně dne 25. 1. 2022 domáhala, aby otcí byla od 21. 1. 2019 stanovena povinnost přispívat na výživu každého z nezletilých dětí částkou 17.000,- Kč k rukám matky a dále zaplatit dlužné výživné ve výši stanovené soudem. Návrh odůvodnila tím, že s dětmi žije ve Velké Británii a otec bydlí v České republice, že manželství rodičů od roku 2016 neplní svou funkci a že u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 10 C 193/2019 probíhá řízení o rozvod manželství, které bylo přerušeno do doby, než bude rozhodnuto o péči a výživě nezletilých dětí. Rozhodnutím britského soudu (Family Court at Canterbury) ze dne 26. 8. 2020 byly všechny nezletilé děti svěřeny do péče matky, avšak tento soud (z důvodu, že otec nespadá do jeho jurisdikce) odmítá rozhodnout o vyživovací povinnosti otce k nezletilým dětem. Otec posílá dětem výživné ve výši podle svého uvážení, která ovšem podle mínění matky nepostačuje k zajištění odůvodněných potřeb dětí tak, aby životní úroveň jejich a otce byla v zásadě shodná.

Okresní soud v Kolíně usnesením ze dne 21. 3. 2022 č. j. 0 Nc 29021/2022-151 vyslovil (svoji) mezinárodní nepřislušnost, řízení zastavil a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud prvního stupně konstatoval, že „řízení o vyživovací povinnosti k nezletilým

dětem v tomto případě není samostatným řízením, ale je součástí řízení o úpravě rodičovské zodpovědnosti, které bylo vedeno před Family Court in Canterbury a pouze kvůli absenci návrhu ze strany matky nebylo dosud v této části rozhodováno“. Za této situace dospěl k závěru, že na projednávanou věc se vztahuje nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (dále též jen „nařízení Brusel II bis“), podle kterého je „rozhodující kritérium“ pro posouzení, zda je či není dána mezinárodní příslušnost českých soudů, obsaženo v čl. 8 bodu 1, podle nějž jsou v řízení ve věcech rodičovské zodpovědnosti příslušné soudy toho členského státu, kde má dítě v době podání žaloby své obvyklé bydliště. Protože ke dni podání návrhu v této věci se obvyklé bydliště dětí (i matky) nacházelo (i dosud nachází) mimo území České republiky (ve Velké Británii), „není pro toto řízení zdejší soud v České republice (mezinárodně) příslušný“.

K odvolání matky Krajský soud v Praze usnesením ze dne 20. 7. 2022 č. j. 126 Co 70/2022-198 změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že se mezinárodní nepřislušnost nevyslovuje a řízení se nezastavuje. Odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl k závěru, že mezinárodní příslušnost českých soudů v dané věci je třeba (při absenci mezinárodní smlouvy upravující pravomoc civilních českých soudů ve vztahu k soudům Spojeného království) posoudit podle Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (dále též jen „nařízení o výživném“), které je na území České republiky (jako člena Evropské unie) platným a přímo použitelným právním předpisem Evropské unie, jenž má přednost před aplikací národního (českého) práva podle ustanovení § 2 ZMPS. Podle názoru odvolacího soudu použití nařízení o výživném vyplývá z čl. 1 odst. 3 písm. e) nařízení Brusel II bis, které „výslovně vylučuje jeho aplikaci pro věci týkající se výživného“; kdyby vyživovací povinnost měla být ve smyslu nařízení Brusel II bis součástí rodičovské zodpovědnosti, zcela jistě by ji zahrnoval demonstrativní výčet uvedený v jeho čl. 2 odst. 7 a zároveň by zde nebyla výše zmíněná explicitní výlučka. Nařízení o výživném v čl. 3 stanoví mezinárodní příslušnost soudů ve věcech výživného podle kritérií, která jsou dána žalobci (oprávněnému) na výběr. Vzhledem k tomu, že v daném případě podle čl. 3 písm. a) nařízení o výživném přichází v úvahu jako mezinárodně příslušný soud místa obvyklého pobytu otce jako povinného (tj. Okresní soud v Kolíně), odvolací soud (též s přihlédnutím k tomu, že příslušné správní orgány Spojeného království odmítají stanovit výživné, pokud povinný žije mimo území Spojeného království) uzavřel „je v nejlepším zájmu nezletilých dětí vedení řízení o výživném u českých soudů, konkrétně u Okresního soudu v Kolíně“.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal otec dovolání. Namítal, že není správný závěr odvolacího soudu, že v dané věci je dána mezinárodní příslušnost českých soudů. Podle názoru dovolatele, je-li k řízení o úpravě poměrů k nezletilým dětem, tj. k řízení o rodičovské zodpovědnosti, příslušný Family Court at Canterbury ve Velké Británii, který dosud rozhodl pouze o úpravě poměrů v podobě péče a styků s nezletilými dětmi, není možno návazné řízení o výživném pro nezletilé děti pro dobu do a po rozvodu posuzovat izolovaně, bez vztahu k řízení o rodičovské zodpovědnosti jako celku, a v důsledku toho přijmout mezinárodní příslušnost Okresního soudu v Kolíně s odkazem na bydliště otce. Vytyčil proto doposud v judikatuře dovolacího soudu neřešenou právní otázku, „zda je řízení o výživném pro nezletilé děti pro dobu do a po rozvodu, vycházející z rozhodnutí o úpravě péče a styků, součástí řízení o rodičovské zodpovědnosti ve smyslu čl. 2 bodu 7 nařízení Brusel II bis“, i když je řízení o výživném podle jurisdikce Velké Británie „vedeno v odděleném řízení, oproti zvyklostem jurisdikce České republiky, v níž řízení o úpravě poměrů k nezletilým dětem pro dobu do a do rozvodu zahrnuje vždy v celku (v rámci jednoho řízení) rozhodnutí o péči (potažmo stycích) a vyživovací povinnosti k nezletilým dětem“. Podle mínění dovolatele primárně demonstrativní výčet obsahu pojmu rodičovské zodpovědnosti uvedený v čl. 2 bodu 7 Nařízení Brusel II bis „znamená výčet neúplný a z takového nelze tedy automaticky dovodit, že pojem, který tento výčet neobsahuje (vyživovací povinnost), do řešené problematiky nespadá“. Spadají-li pod pojem rodičovská

zodpovědnost dle unijního předpisu „veškerá práva a povinnosti týkající se dítěte“, nelze z těchto práv vyloučit právo na výživu, vztahující se úzce k řízení o péči a stycích. V daném případě přitom „nelze na absenci otázky vyživovací povinnosti k nezletilým dětem v rámci řízení o úpravě jejich poměrů usuzovat ani s odkazem na explicitní vyloučení řízení o výživném z aplikace nařízení Brusel II bis“, a to s ohledem na pravidla pro určení příslušnosti ve věcech rodičovské zodpovědnosti stanovené nařízením Brusel II bis, která „jsou formulována s ohledem na nejlepší zájmy dítěte, jímž je zejména blízkost, což znamená, že příslušným by měl být především soud členského státu, ve kterém má dítě své obvyklé bydliště“. Uvedený výklad je „plně naplňující požadavky jednotného použití práva Evropské unie, tak i zásady rovnosti“. Výše nastíněným názorům otce o mezinárodní (i místní) příslušnosti soudu, který vedl řízení o rodičovské odpovědnosti k nezletilým dětem, přitom nasvědčují i závěry Nejvyššího soudu přijaté v rozhodnutí ze dne 4. 11. 2015 sp. zn. 21 Cdo 3572/2015. S ohledem na uvedené otec navrhl, aby dovolací soud napadené usnesení odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu – dále jen „o. s. ř.“) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

Z hlediska skutkového stavu bylo v projednávané věci – mimo jiné – zjištěno (správnost skutkových zjištění soudů přezkumu dovolacího soudu – jak vyplývá z ustanovení § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 věty první o. s. ř. – nepodléhá), že všechny nezletilé děti se narodily v průběhu manželství rodičů, od roku 2017 rodiče společně nežijí, od března 2018 matka i s nezletilými dětmi žije ve Velké Británii, zatímco otec nadále žije v České republice. Řízení o rozvod manželství rodičů vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 10 C 193/2019, zahájené na návrh otce, bylo přerušeno do doby, než bude rozhodnuto o péči a výživě nezletilých dětí. Pravomocným rozhodnutím britského soudu (Family Court at Canterbury) ze dne 26. 8. 2020 byly upraveny poměry nezletilých dětí tak, že s ohledem na skutečnost, že „děti žijí s matkou“, byl „nařízen (na základě dohody)“ přímý a nepřímý „kontakt“ otce s nezletilými dětmi, a zároveň byly vymezeny určité „zakázané kroky“. Dne 25. 1. 2022 matka podala u Okresního soudu v Kolíně návrh na stanovení vyživovací povinnosti otce k nezletilým dětem. Otec ještě před prvním jednáním ve věci namítl „mezinárodní nepřislusnost soudů v České republice pro rozhodnutí o návrhu matky“, neboť podle jeho názoru by řízení o výživném nezletilých dětí mělo též proběhnout u Family Court at Canterbury.

Za tohoto skutkového stavu závisí rozhodnutí odvolacího soudu na vyřešení otázky určení mezinárodní příslušnosti (pravomoci) soudu ve věci vyživovací povinnosti rodiče žijícího v České republice k nezletilým dětem, které žijí s druhým rodičem v jiném státě, za situace, kdy pro řízení ve věci rodičovské zodpovědnosti k těmto nezletilým dětem je podle čl. 8 bodu 1 nařízení Brusel II bis mezinárodně příslušným (podle místa obvyklého bydliště dětí) jiný, než český soud, kde byl návrh na určení této vyživovací povinnosti podán. Jedná se přitom o otázku vyplývající z aplikace procesního práva, takže skutečnost, že se tak děje v řízení, kde proti meritornímu rozsudku dovolání přípustné není (srov. § 30 zákona č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních), je nerozhodná (srov.

usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2013 sp. zn. 30 Cdo 1510/2013, uveřejněné pod č. 39 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2014). Vzhledem k tomu, že tato právní otázka doposud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešena, dospěl Nejvyšší soud České republiky k závěru, že dovolání otce je podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

Po přezkoumání usnesení odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Obvyklé bydliště nezletilých dětí na území jiného státu (zde ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska), než ve kterém má proběhnout řízení, zakládá mezinárodní prvek. V projednávané věci nejsou pochybnosti o tom, že vzhledem k absenci mezinárodní smlouvy, upravující pro danou oblast (vyživovací povinnost rodičů k dětem) pravomoc civilních českých soudů ve vztahu k soudům Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, je nutno posoudit mezinárodní příslušnost (pravomoc) soudu pro dané řízení podle přímo použitelných předpisů Evropské unie, jíž je Česká republika členem (srov. § 2 zákona č. [91/2012](#) Sb., o mezinárodním právu soukromém). Při tomto posouzení je třeba v první řadě (s ohledem na dovolatelem předestřenu právní otázku, která je předmětem dovolacího přezkumu) vyřešit vztah mezi Nařízením Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003, o příslušnosti a uznávání a výkonu ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení Nařízení (ES) č. 1347/2000 (dále též jen „nařízení Brusel II bis“), a Nařízením Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (dále též jen „nařízení o výživném“).

Obě citovaná nařízení – jak vyplývá již z jejich názvu – se týkají oblasti rodinněprávních vztahů. Při úvaze o tom, jakou část (oblast) těchto rodinněprávních vztahů jednotlivá nařízení upravují, je nutné vyjít nejen z názvu těchto nařízení, ale především z příslušných ustanovení, která vymezují jejich věcnou působnost. Právě tato věcná působnost nám dává odpověď na otázku, v jakých vztazích a situacích se právní norma (to které nařízení) aplikuje a realizuje. Věcná působnost přitom může být vymezena pozitivně nebo negativně. Pozitivní věcná působnost stanoví, na jaké případy se daná právní norma uplatní. Negativní věcná působnost naopak určuje, na které případy se daná právní norma neuplatní.

Nařízení Brusel II bis obsahuje v čl. 1 jak pozitivní (v bodu 1 a 2), tak negativní (v bodu 3) vymezení věcné působnosti. Podle čl. 1 bodu 1 „se toto nařízení se bez ohledu na druh soudu vztahuje“ na občanskoprávní věci týkající se: a) rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné; b) přiznání, výkonu, převedení a úplného nebo částečného odnětí rodičovské zodpovědnosti, které se podle čl. 1 bodu 2 tohoto nařízení mohou zejména týkat: a) práva péče o dítě a práva na styk s dítětem; b) poručnictví, opatrovnictví a podobných institutů; c) určení osoby, orgánu nebo jiného subjektu odpovědných za dítě či jeho jmění nebo pověřených zastupováním dítěte či napomáháním dítěti a stanovení jejich úkolů; d) umístění dítěte do pěstounské rodiny nebo ústavní péče; e) opatření k ochraně dítěte spojených se správou, zachováním a nakládáním se jměním dítěte. Na druhou stranu se podle čl. 1 bodu 3 „toto nařízení se nevztahuje“ na: a) určení nebo popření rodičovství; b) rozhodnutí o osvojení, předadopční opatření nebo na neplatnost či zrušení osvojení; c) příjmení a jména dítěte; d) dosažení zletilosti; e) vyživovací povinnosti; f) správy jmění nebo dědictví; g) opatření přijatá v důsledku trestných činů spáchaných dětmi.

Nařízení o výživném pak obsahuje v čl. 1 bodu 1 pouze pozitivní vymezení věcné působnosti, a to tak, že „toto nařízení se použije“ na vyživovací povinnosti vyplývající z rodinných vztahů, rodičovství, manželství nebo švagrovství.

Z výše citovaných ustanovení vymezujících, ať již pozitivně nebo negativně věcnou působnost

dotčených nařízení je nepochybné, že nařízení Brusel II bis upravuje (kromě manželských věcí) veškeré věci týkající se rodičovské zodpovědnosti (demonstrativně vymezené v čl. 1 bodu 2 a čl. 2 bodu 7), ovšem vyjma v čl. 1 bodu 3 taxativně vymezeného okruhu právních vztahů, které se týkají mj. „vyživovací povinnosti“. A právě na tyto „vyživovací povinnosti“ (právní vztahy týkající se výživného) se použije nařízení o výživném, které v tomto směru nařízení Brusel II bis doplňuje. Protože v tomto směru je právní úprava věcné působnosti obou dotčených nařízení zcela jednoznačná a nečiní interpretační obtíže, sdílí dovolací soud závěr odvolacího soudu, že mezinárodní příslušnost (pravomoc) soudu pro dané řízení, které se týká vyživovací povinnosti jednoho z rodičů (otce) k nezletilým dětem, je třeba posoudit podle pravidel (kritérií) obsažených v nařízení o výživném.

Podle čl. 3 nařízení o výživném je k rozhodování ve věcech vyživovacích povinností v členských státech příslušný

- a) soud místa, v němž má odpůrce místo obvyklého pobytu, nebo
- b) soud místa, v němž má oprávněný místo obvyklého pobytu, nebo
- c) soud, který je podle práva místa soudu příslušný pro řízení o osobním stavu, souvisí-li záležitost vztahující se k vyživovacím povinnostem s tímto řízením, ledaže je tato příslušnost odvozena výlučně ze státní příslušnosti jedné ze stran, nebo
- d) soud, který je podle práva místa soudu příslušný pro řízení o rodičovské zodpovědnosti, souvisí-li záležitost vztahující se k vyživovacím povinnostem s tímto řízením, ledaže je tato příslušnost odvozena výlučně ze státní příslušnosti jedné ze stran.

V posuzovaném případě matka oprávněných nezletilých dětí (jako jejich zákonná zástupkyně) podala návrh na úpravu vyživovací povinnosti otce vůči nezletilým dětem u Okresního soudu v Kolíně, v jehož obvodu má otec (odpůrce) místo obvyklého pobytu. S ohledem na výše citovaná pravidla příslušnosti soudu pro řízení ve věcech výživného je zřejmé, že podle čl. 3 písm. a) nařízení o výživném je tento soud, u něhož matka podala návrh, mezinárodně (i místně) příslušný pro projednání a rozhodnutí v dané věci.

Ve prospěch opačného názoru nelze úspěšně namítat, že pro účely určení mezinárodní příslušnosti soudu je třeba dané řízení o výživném pro nezletilé děti považovat za součást řízení o rodičovské zodpovědnosti, pro které platí pravidla příslušnosti obsažená v nařízení Brusel II bis. Zde je třeba především zdůraznit již zmíněnou (rovněž odvolacím soudem náležitě akcentovanou) „explicitní výlukou“ obsaženou v čl. 1 bodu 3 písm. e) nařízení Brusel II bis, která vylučuje (znemožňuje) aplikaci tohoto nařízení na právní vztahy týkající se (jakékoli) vyživovací povinnosti plynoucí z rodinného práva, a to bez ohledu na skutečnost, zda je o této vyživovací povinnosti vedeno samostatné řízení nebo zda je spojeno s řízením o rodičovské zodpovědnosti. Vyživovací povinnosti přitom neobsahuje ani demonstrativní výčet právních vztahů vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti, které mohou být upraveny nařízením Brusel II bis (srov. čl. 1 bod 2 a čl. 2 bod 7 tohoto nařízení), což svědčí o vzájemné racionální provázanosti jednotlivých ustanovení upravujících věcnou působnost nařízení Brusel II bis. Tento jazykový výklad ostatně odpovídá i smyslu a účelu nařízení o výživném, které v důvodech pro své přijetí proklamuje snahu o ochranu zájmů osob oprávněných požadovat výživné adekvátní úpravou pravidel o příslušnosti (bod 15) a předpokládá (bod 11), že „pro účely tohoto nařízení by měl být pojem, vyživovací povinnosti“ vykládán samostatně“.

Poukazuje-li dovolatel ve prospěch svých úvah rovněž na skutečnost, že pravidla pro určení příslušnosti soudu ve věcech rodičovské zodpovědnosti stanovená nařízením Brusel II bis „jsou formulována s ohledem na nejlepší zájmy dítěte“, potom přehlídí, že také formulace pravidel o

příslušnosti obsažených v nařízení o výživném sleduje především ochranu zájmů osob oprávněných požadovat výživné (tedy podle okolností konkrétního případu i dětí, ať již zletilých či nezletilých). Každé z nařízení však tato pravidla příslušnosti přizpůsobuje (svému) okruhu právních vztahů, které upravuje. Pro nařízení Brusel II bis je pro optimální řešení sporů ve věcech rodičovské zodpovědnosti důležitá „zejména blízkost“, což znamená, že pro řízení ve věcech rodičovské zodpovědnosti se (obecně) určuje mezinárodní příslušnost soudu podle místa obvyklého bydliště dítěte (srov. čl. 8 bod 1 nařízení Brusel II bis). Ve sporech týkajících se vyživovací povinnosti rodiče k dítěti (ať již zletilému či nezletilému) však nemusí být takto určený soud pro dítě (jako osobu oprávněnou požadovat výživné) vždy nejvhodnější, tak jako je tomu i v projednávané věci, přihlédneme-li k vyjádření opatrovníka nezletilých, který je specializovanou institucí znalou právních poměrů v místě obvyklého bydliště nezletilých dětí. Proto nařízení o výživném právě v zájmu ochrany osob oprávněných požadovat výživné (zde nezletilých dětí) dává oprávněné osobě na výběr, zda návrh na zahájení řízení (ve věci výživného) podá podle čl. 3 písm. d) u soudu, který je podle práva místa soudu příslušný pro řízení o rodičovské zodpovědnosti (s nímž řízení o výživném souvisí), nebo zda si zvolí soud podle jiného kritéria uvedeného v čl. 3 písm. a) až c). Možnost výběru kritéria pro příslušnost soudu ve věci výživného je zde výsostným právem osoby oprávněné požadovat výživné.

Nepřípadný je poukaz dovolatele na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 11. 2015 sp. zn. 21 Cdo 3572/2015. Zde bylo rozhodováno za zcela jiné situace, kdy návrh na úpravu vyživovací povinnosti rodiče k nezletilému dítěti byl spojen s návrhem na úpravu poměrů tohoto dítěte, a byl podán u (českého) soudu, který byl podle pravidel obsažených v nařízení Brusel II bis příslušný rozhodovat ve věci rodičovské zodpovědnosti. V této situaci byla (mohla být) – v souladu s vůlí navrhovatele – podle čl. 3 písm. d) nařízení o výživném dovozena mezinárodní příslušnost téhož (českého) soudu rovněž pro řízení ve věci výživného. Zatímco v daném případě, kdy návrh ve věci výživného je podán samostatně, lze podle vůle osob oprávněných požadovat výživné dovést mezinárodní příslušnost (českého) soudu podle kritéria obsaženého v čl. 3 písm. a) nařízení o výživném.

Pro úplnost je třeba uvést, že mezinárodní příslušnost soudu k rozhodování ve věcech vyživovacích povinností je v čl. 3 nařízení o výživném stanovena alternativně. Měl-li být příslušný soud, který rozhoduje i o rodičovské zodpovědnosti [(čl. 3 písm. d) nařízení o výživném)], pak by příslušnost takového soudu musela být primárně založena podle čl. 12 odst. 3 nařízení Brusel II bis. Tem mimo jiné vyžaduje, aby „všechny strany řízení v době zahájení řízení příslušnost soudů výslovně či jiným jednoznačným způsobem přijaly a je to v zájmu dítěte“. V dané věci však matka dětí příslušnost britského soudu i pro vyživovací povinnosti ve smyslu čl. 12 odst. 3 nařízení Brusel II bis nepřijala, což je zřejmé již z toho, že učinila volbu soudu dle čl. 3 písm. a) nařízení o výživném, tedy v české republice, kde má otec dětí (povinný) místo obvyklého pobytu. Proto Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 19. 3. 2015 sp. zn. 21 Cdo 4909/2014 uvedl, že soud příslušný k rozhodování o rodičovské zodpovědnosti, bude zpravidla příslušný i k rozhodování o výživném.

Z uvedeného vyplývá, že napadené usnesení odvolacího soudu je z hlediska uplatněného dovolacího důvodu věcně správné. Protože nebylo zjištěno, že by bylo postiženo některou z vad, uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání otce podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)